

ΟΛΥΜΠΟΣ - ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Σεμινάριο εκπαιδευτικών

Τοπία του Ολύμπου

Αναγνωστάκης Σπύρος
Νοέμβριος 16 - 2018, Ελασσόνα

Υπάρχουν πολλά βουνά που χαρακτηρίζονται ως ιερά βουνά. Κανένα όμως δεν φθάνει το μεγαλείο και την αίγλη του Ολύμπου. Η κατοικία των 12 Ολύμπιων Θεών που λατρεύτηκαν επί αιώνων ελληνικού πολιτισμού. Οι αρχαίοι Έλληνες προσπαθώντας να ερμηνεύσουν τον κόσμο δημιούργησαν έναν κόσμο μυθικό. Έναν κόσμο θεών, θεοτήτων, ημίθεων, ηρώων, νυμφών και άλλων μυθικών οντοτήτων.

Δημιούργησαν με την πλούσια φαντασία τους 12 Θεούς. Τους απέδωσαν χαρακτηριστικά αθανάτων αλλά και χαρακτηριστικά θνητών. Τους έβαλαν να κατοικούν πάνω στις κορυφές του Ολύμπου. Τυλιγμένες μέσα στα σύννεφα χειμώνα και καλοκαίρι. Έκρυβαν την κατοικία των Ολύμπιων από τα μάτια των ανθρώπων. Από εκεί ψηλά οι 12 Θεοί διαφέντευαν τη μοίρα των θνητών. Μέσα στα μεγαλειώδη Ολύμπια τοπία στους λειμώνες, στα λιβάδια και στα δάση έζησε ο μυθικός κόσμος των αρχαίων Ελλήνων. Ένας όμορφος κόσμος.

Ο Όλυμπος κατέχει κυρίαρχη θέση στο πανόραμα των ορεινών όγκων της χώρας μας. Στέκεται απόκρημνος και δυσπρόσιτος ανάμεσα στη θάλασσα και στους κάμπους της Μακεδονικής και της Θεσσαλικής Γης.

Σε όποια απόσταση και αν σταθούμε παρατηρώντας τον Όλυμπο αισθανόμαστε δέος. Το επιβλητικό του μέγεθος, η τραχύτητα του ανάγλυφου, η ποικιλία της βλάστησης, καθώς και η εναλλαγή των μορφών αποδίδουν ένα εντυπωσιακό φυσικό μνημείο.

Η μυστηριακή φύση των κορυφών του συγκινεί και συναρπάζει κάθε περιπατητή. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο σ' αυτές τις απατητές κορυφές οι Αρχαίοι έβαλαν τους Ολύμπιους Θεούς. Στο Μύτικα (Πάνθεον), συναντιόνταν οι Θεοί και αποφάσιζαν για τα ανθρώπινα δρώμενα.

Στο Στεφάνι, στο θρόνο, καθόταν ο Ολύμπιος Δίας και διαφέντευε
θεούς και ανθρώπους.

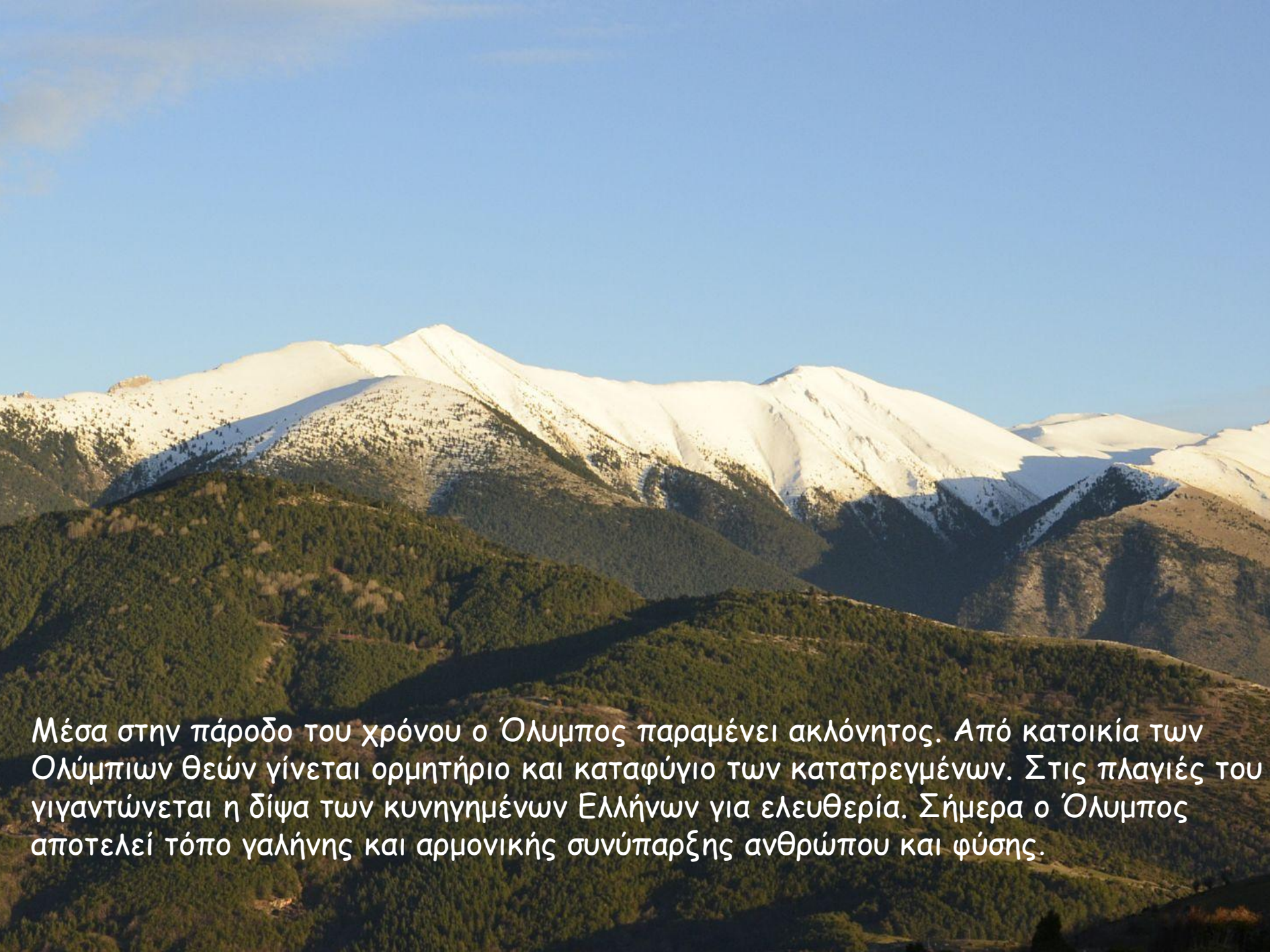

Περπατώντας στα μονοπάτια του Ολύμπου νιώθουμε ευχάριστες συγκινήσεις από την εναλλαγή των τοπίων, ξεκινώντας από εκείνα της μικροκλίμακας και φθάνοντας σε εκείνα της μακροκλίμακας.

Σε κάθε βήμα μας ξετυλίγονται ποικιλόμορφοι τύποι τοπίου. Πανοραμικά τοπία εξαιρετικής ομορφιάς, εντυπωσιακά τοπία χαρακτηριστικών μορφών, καθώς και εφήμερα τοπία προκαλούν τη φαντασίωσή μας και διαβλέπουμε, ίσως, την παρουσία ενός άλλου «κόσμου».

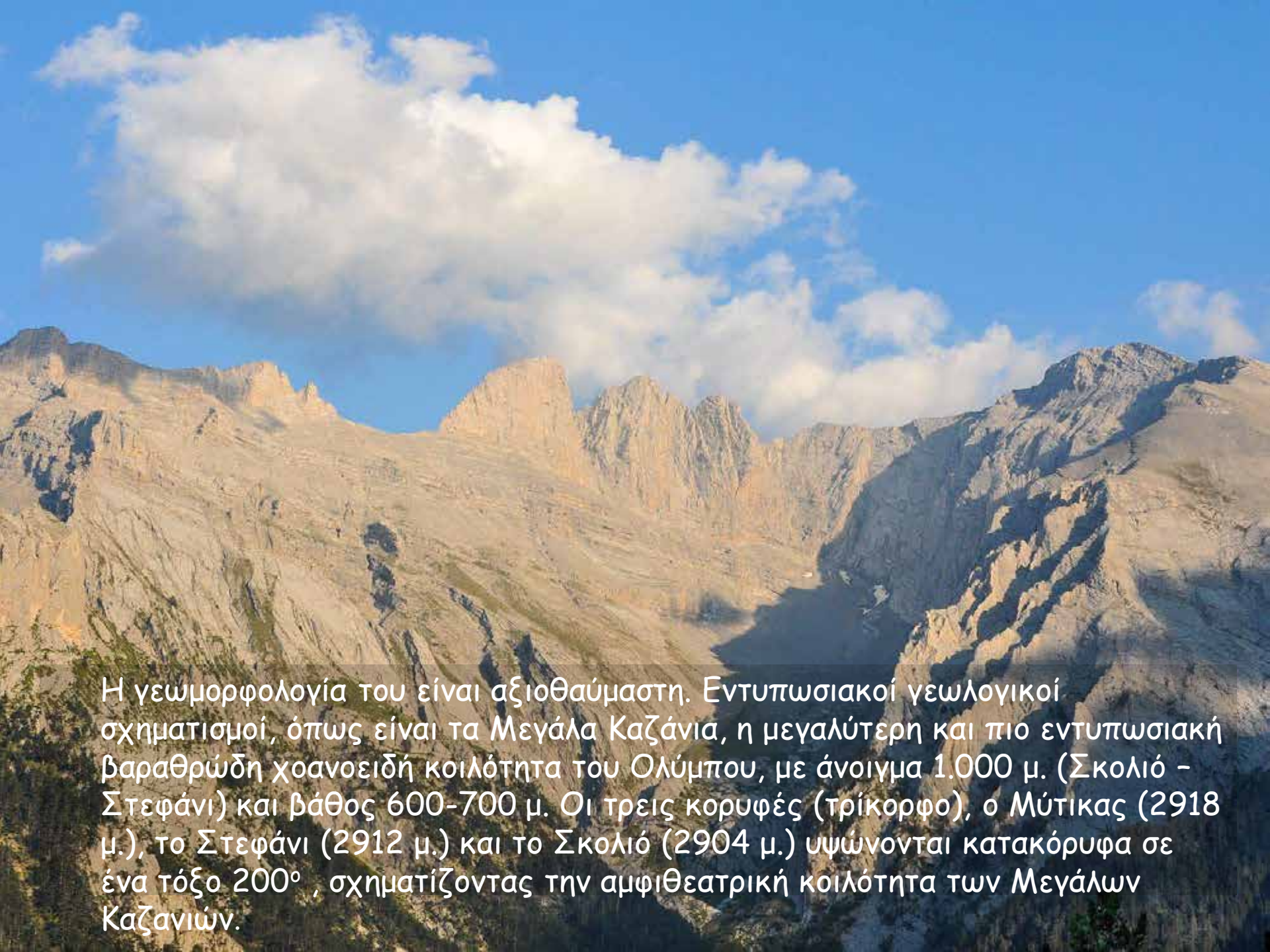

Μέσα στην πάροδο του χρόνου ο Όλυμπος παραμένει ακλόνητος. Από κατοικία των Ολύμπιων θεών γίνεται ορμητήριο και καταφύγιο των κατατρεγμένων. Στις πλαγιές του γιγαντώνεται η δίψα των κυνηγημένων Ελλήνων για ελευθερία. Σήμερα ο Όλυμπος αποτελεί τόπο γαλήνης και αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης.

Ο ορεινός όγκος του Ολύμπου είναι διαστάσεων 28 χλμ. (Β - Ν) & 25 χλμ. (Α - Δ) & εμβαδού 500 τ. χλμ., και εκτείνεται στα όρια της Θεσσαλίας με την Μακεδονία. Ο Όλυμπος χαρακτηρίζεται αυτοτελής, πολύκορφος, υψιτενής, επιβλητικός, μεγαλοπρεπής, τραχύς, χιονοβρυθής, λαμπερός, πολύκροτος, αστραποβόλος και πανοραμικός. Ο «Ναός των Ορειβατών».

Η γεωμορφολογία του είναι αξιοθαύμαστη. Εντυπωσιακοί γεωλογικοί σχηματισμοί, όπως είναι τα Μεγάλα Καζάνια, η μεγαλύτερη και πιο εντυπωσιακή βαραθρώδη χοανοειδή κοιλότητα του Ολύμπου, με άνοιγμα 1.000 μ. (Σκολιό - Στεφάνι) και βάθος 600-700 μ. Οι τρεις κορυφές (τρίκορφο), ο Μύτικας (2918 μ.), το Στεφάνι (2912 μ.) και το Σκολιό (2904 μ.) υψώνονται κατακόρυφα σε ένα τόξο 200°, σχηματίζοντας την αμφιθεατρική κοιλότητα των Μεγάλων Καζανιών.

Κορυφές όπως ο «Άγιος Αντώνιος» (2.815 μ.) και ο Προφήτης Ηλίας (2.803 μ.) χαρακτηρίζονταν ως χώροι λατρείας του Ολύμπιου Διός (ενεπίγραφες λίθινες πλάκες, αγγεία κ.λ.π.). Εκεί οι αρχαίοι ικέτες ανέβαιναν και πρόσφεραν θυσίες και αφιερώματα. Σήμερα στην κορυφή του Προφήτη Ηλία υπάρχει πέτρινο εκκλησάκι με ξερολιθιές (χρον. από τον 11 αιώνα).

Ο επισκέπτης περιπατητής ανεβαίνοντας στις κορυφές του Ολύμπου περνά δάση, απότομες χαράδρες και γκρεμούς. Συναντά μαγευτικά αλπικά τοπία με μια διαύγεια ορίζοντα μοναδική. Ένα εξάισιο τοπίο με μια ατμόσφαιρα που συγκινεί βαθύτατα και εξάπτει τη φαντασία.

Η μοναδικότητα της φύσης του Ολύμπου περιλαμβάνει φυσικές ομορφιές, αξιοσημείωτη βιοποικιλότητα, με 1600 είδη φυτών, από τα οποία 26 ενδημικά, 104 είδη πουλιών, 18 είδη αμφίβιων και ερπετών και 32 είδη θηλαστικών.

Αξιοσημείωτη ποικιλία τοπίων: Το δασικό τοπίο (αιψύλλων πλατυφύλλων με κυριαρχία του πουρναριού, αμιγών και μικτών δασών φυλλοβόλων-δρυός και πλατύφυλλων, μικτών δασών μαύρης πεύκης-οξιάς-ελάτης, των ψυχρόβιων κωνοφόρων ελάτης, μαύρης πεύκης και λευκόδερμης πεύκης).

Αλπικό τοπίο (λιβάδια με χιονοστρώσεις, αλπικοί λιθώνες που σχηματίζονται από θρυμματισμένους ασβεστόλιθους, λιβάδια της αλπικής ζώνης, λιβάδια σε ήπιες πλαγιές, σχισμές βράχων). Στην περιοχή αυτή οι κλιματικές συνθήκες είναι εξαιρετικά ακραίες. Οι βροχές στη διάρκεια του καλοκαιριού είναι ακανόνιστες και συχνά έχουν τη μορφή σφοδρών καταιγίδων. Οι χιονοπτώσεις και το χαλάζι εμφανίζονται όλο το καλοκαίρι. Παρόλα αυτά επικρατεί στις ορεινές αυτές πλαγιές μια εικόνα ξηρού και ερημικού τοπίου.

Υδάτινο τοπίο, στις
κοίτες των ρεμάτων

•Γεωργικό και κτηνοτροφικό τοπίο (καλλιεργήσιμα εδάφη στις πλαγιές του βουνού, κτηνοτροφία)

•Οικιστικό τοπίο και πολιτιστικό τοπίο (παραλύμπιοι οικισμοί, πολιτιστικά μνημεία)

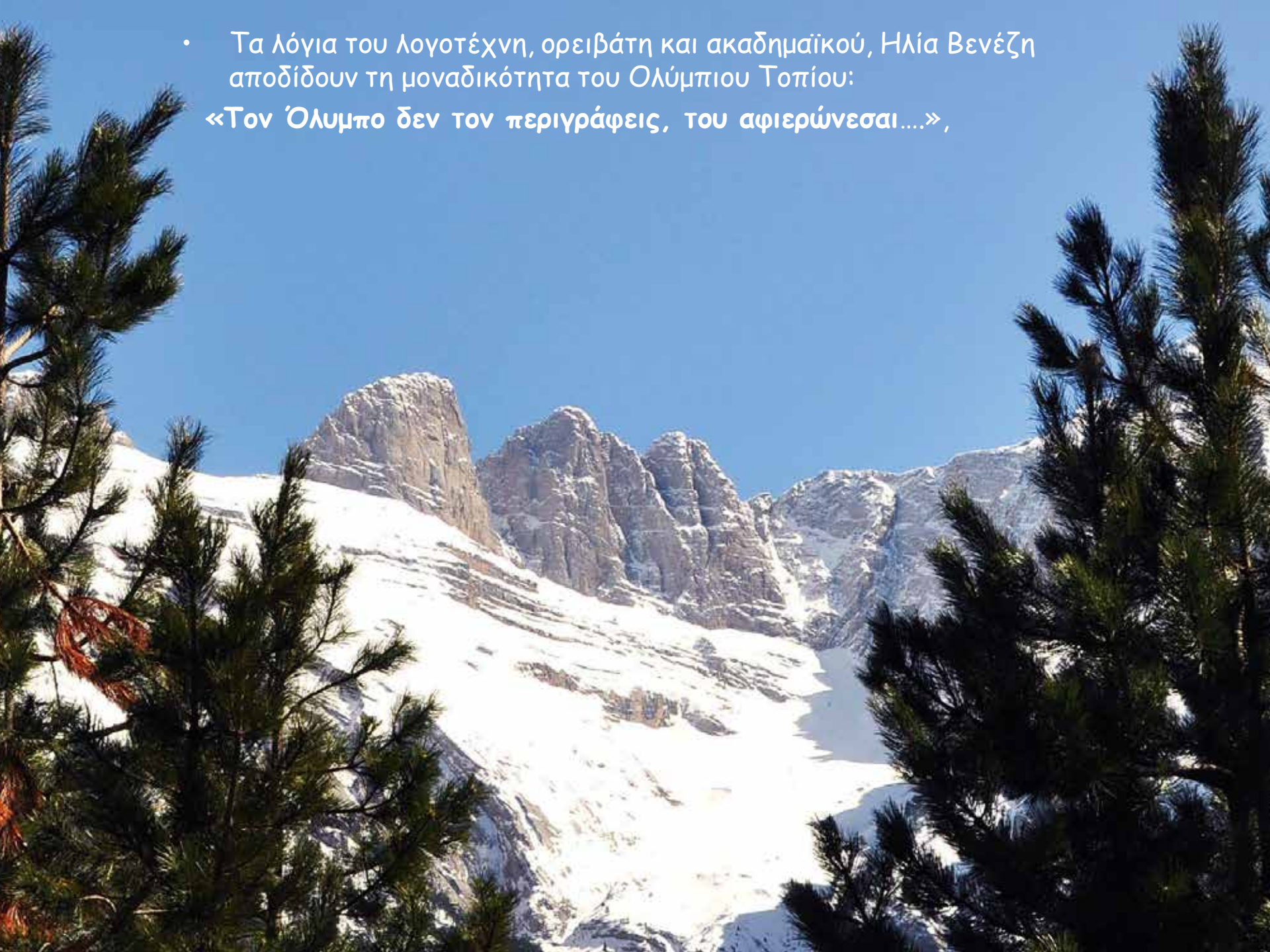

Μνημεία της Ορθόδοξης Πίστης

A photograph of a sunset over a mountain range. The sun is a bright white circle just above the horizon, casting a warm orange and yellow glow across the sky. The mountains in the foreground are dark and silhouetted against the bright sky.

Τον Όλυμπο, επομένως, δεν μπορείς να τον χαρακτηρίσεις απλά ως ένα βουνό. Για κάθε επισκέπτη - περιηγητή ο Όλυμπος είναι το βουνό της αναζήτησης, ο χώρος της αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και άγριας φύσης. Ένας ολόκληρος κόσμος αντιθέσεων, χρωμάτων, φωτός και σκιάς. Ένας χώρος προσκυνήματος. Ο «Παρθενώνας της Ελληνικής Φύσης» με ιστορία αιώνων, που έχει λατρευτεί και εξακολουθεί να λατρεύεται από πολλούς.

- Τα λόγια του λογοτέχνη, ορειβάτη και ακαδημαϊκού, Ηλία Βενέζη αποδίδουν τη μοναδικότητα του Ολύμπιου Τοπίου:
«Τον Όλυμπο δεν τον περιγράφεις, του αφιερώνεσαι...»,

Ας κάνουμε και εμείς μια περιήγηση στα μονοπάτια του Ολύμπου παρακολουθώντας ένα μικρό ντοκιμαντέρ με εικόνες μαγευτικών τοπίων. Ίσως αυτό το ταξίδι θα είναι μια συνάντηση του φανταστικού με το πραγματικό.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας